

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ПРИАЗОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
ІНСТИТУТ ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор ІПК ДВНЗ «ПДТУ»

Вадим БУРКО

«08» січня 2026 р.

**ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ «SCAFFOLD ЯК
ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ПЕДАГОГА В ПРОЄКТУВАННІ
АДАПТИВНОГО НАВЧАННЯ»**

Дніпро – 2026

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Розробник: Пономарьова Людмила Володимирівна, канд. філолог. наук, доцент кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», керівниця Міжнародної тренерської школи при ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет».

Рецензенти:

Голі-Оглу Т.В., к. філол. н., доцент, декан соціально-гуманітарного факультету ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет».

Жижома О.О., філол. н., доцент, завідувачка кафедри української мови та слов'янської філології ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет».

Термін дії програми: 2026–2031 рр.

Напрями підвищення кваліфікації:

Використання інструменту підтримки педагогів в організації навчальної діяльності "Scaffold".

Розроблено на основі типової програми підвищення кваліфікації «Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 18.11.2025 №1514.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Актуальність програми.

Сучасний освітній процес функціонує в умовах високої динамічності, невизначеності та зростаючої різномірності навчальних потреб здобувачів освіти. Воєнні події, вимушена міграція, тривале дистанційне навчання, нерівномірний доступ до ресурсів та зміни в освітніх стандартах зумовлюють необхідність переходу від лінійного планування уроку до адаптивного проектування освітнього процесу.

Педагог сьогодні виступає не лише транслятором змісту, а й дизайнером навчання, який приймає складні професійні рішення в умовах обмеженого часу та різномірних освітніх потреб. У цьому контексті інструмент Scaffold розглядається як система підтримки педагога в організації навчальної діяльності, що дозволяє структурувати процес планування, інтегрувати компетентнісний підхід, забезпечувати варіативність та гнучкість освітнього процесу.

Програма спрямована на осмислення Scaffold не лише як набору карток чи методичних матеріалів, а як цілісної архітектури педагогічного мислення, що поєднує міжнародні освітні підходи та національний контекст організації навчання.

Програма спрямована на розвиток предметно-методичної, інформаційно-цифрової, психологічної та оцінювально-аналітичної компетентностей.

Програму укладено відповідно до положень законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», постанов Кабінету Міністрів України від 21 серпня 2019 року № 800 (зі змінами) «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників», Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р, професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 29.08.2024 № 1225), інших нормативно-правових актів у сфері освіти та з урахуванням стратегії європейської інтеграції, кращих міжнародних і вітчизняних практик професійного розвитку педагогів.

Програма спрямована на вдосконалення необхідних знань, умінь, навичок та способів діяльності в педагогічних працівників задля успішної реалізації базового предметного навчання в другому циклі базової середньої освіти відповідно до актуальних вимог законодавства, соціального контексту та сучасних викликів в освітньому процесі.

Зміст Програми розроблено на основі Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 18.11.2025 №1514. Авторські змістові доповнення становлять менш як 30 % обсягу програми відповідно до вимог типової програми.

Цільова група: педагогічні працівники закладів загальної середньої освіти, які забезпечують реалізацію Державного стандарту базової середньої освіти у другому циклі базової середньої освіти (7–9 класи, базове предметне навчання).

Обсяг: 30 академічних годин (1 кредит ЄКТС).

Особливості реалізації: Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичного осмислення scaffold-підходу з практичним проєктуванням адаптивного освітнього процесу. Програма має виражену інструментальну спрямованість і орієнтована на підтримку педагога в ухваленні професійних рішень щодо структурування навчальної діяльності, організації диференційованого навчання та коригування освітнього процесу відповідно до результатів оцінювання.

Особливістю програми є розгляд інструменту Scaffold як системи підтримки педагогічного мислення, що дозволяє поєднувати державні освітні стандарти з міжнародними моделями проєктування навчання. У процесі навчання учасники працюють із реальними навчальними матеріалами, трансформують власні плани занять і створюють адаптивні сценарії уроків з урахуванням різномірних освітніх потреб здобувачів освіти.

Програма реалізується з урахуванням принципів Universal Design for Learning, що забезпечує варіативність способів представлення змісту, залучення учнів та демонстрації результатів навчання. Інтеграція підходу зворотного проєктування (Backward Design) дозволяє вибудовувати логіку освітнього процесу від очікуваних результатів до діяльності та критеріїв оцінювання. Положення теорії когнітивного навантаження застосовуються під час аналізу структури навчального матеріалу та добору методів роботи.

Важливою складовою є використання елементів гнучкого (Agile) підходу до планування освітнього процесу, що передбачає ітеративність, рефлексію та коригування освітніх сценаріїв на основі отриманого зворотного зв'язку. Такий формат дозволяє педагогам адаптувати навчальний процес до змінних умов, різного рівня підготовки учнів та динаміки навчальних результатів.

Реалізація програми передбачає переважання практичних форм роботи, аналіз кейсів, моделювання педагогічних ситуацій, групове проєктування та індивідуальну розробку адаптивного навчального модуля. Підсумковим результатом є створення авторського проєкту адаптивного освітнього сценарію з використанням Scaffold як інструменту підтримки педагогічних рішень.

Програма може реалізовуватися в очному, дистанційному або змішаному форматі. Дистанційна форма передбачає використання цифрових інструментів для спільного проєктування, обговорення та презентації результатів роботи.

Форма підвищення кваліфікації: Підвищення кваліфікації за програмою може здійснюватися в очній, дистанційній, змішаній та заочній формах відповідно до вимог чинного законодавства у сфері освіти.

Очна форма передбачає безпосередню участь слухачів у навчальних заняттях із переважанням практичної роботи, групового проєктування адаптивних освітніх сценаріїв, аналізу кейсів та фасилітованих обговорень. У межах очної форми особлива увага приділяється моделюванню педагогічних ситуацій та спільному розробленню рішень із використанням інструменту Scaffold.

Дистанційна форма реалізується із застосуванням цифрових освітніх платформ та інструментів онлайн-взаємодії. Вона передбачає синхронні заняття в режимі відеоконференцій, асинхронну роботу з навчальними матеріалами, виконання практичних завдань у спільному цифровому середовищі та представлення індивідуальних проєктів. Дистанційний формат забезпечує можливість гнучкого планування навчання та адаптації освітнього процесу до індивідуального графіка слухачів.

Змішана форма поєднує очні та дистанційні елементи навчання, що дозволяє оптимізувати процес формування практичних навичок і забезпечити підтримку учасників під час розроблення власних адаптивних сценаріїв уроків.

Заочна форма передбачає самостійну роботу слухачів із навчально-методичними матеріалами, виконання практичних завдань, проєктування адаптивного освітнього модуля та подання підсумкового проєкту для

експертного оцінювання. Консультаційна підтримка може здійснюватися дистанційно з використанням цифрових засобів комунікації.

Незалежно від форми реалізації програми обов'язковим є виконання практичних завдань і розроблення індивідуального адаптивного освітнього сценарію з використанням інструменту Scaffold як підтвердження досягнення результатів навчання.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійної здатності педагогів використовувати інструмент Scaffold для проектування адаптивного, варіативного та педагогічно обґрунтованого навчання з урахуванням міжнародних підходів до дизайну освітнього процесу у межах реалізації експериментального проєкту впровадження Державного стандарту базової середньої освіти.

Завдання підвищення кваліфікації:

осмислення теоретичних засад Scaffold-підходу та його зв'язку з сучасними міжнародними моделями проектування навчання;

оволодіння принципами адаптивного планування уроку;

застосування елементів Universal Design for Learning для забезпечення доступності навчання;

інтеграція принципів Backward Design у процес проектування освітньої діяльності;

урахування положень теорії когнітивного навантаження під час структурування навчального матеріалу;

розроблення власних адаптивних сценаріїв уроків із використанням Scaffold як інструменту підтримки професійних рішень;

формування навичок рефлексивного аналізу та коригування освітніх практик.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться: (відповідно до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти», наказ МОН №1225 від 29.08.2024)

A2. Предметно-методична компетентність

B1. Психологічна компетентність

Г3. Оцінювально-аналітична компетентність

Очікувані результати підвищення кваліфікації:

За результатами навчання слухачі оволодіють знаннями та набудуть (вдосконалять) уміння та навички:

пояснювати концептуальні засади Scaffold-підходу та його місце в системі сучасного освітнього дизайну;

планувати навчальну діяльність із використанням принципів зворотного проектування;

аналізувати взаємозв'язок українських та європейських рамок компетентностей і застосовувати їх у проектуванні навчання;

конструювати адаптивні освітні сценарії з урахуванням різних рівнів готовності здобувачів освіти;
застосовувати принципи UDL для мінімізації освітніх бар'єрів;
структурувати навчальний матеріал із урахуванням когнітивного навантаження;
здійснювати рефлексивний аналіз власної педагогічної практики та коригувати її відповідно до результатів оцінювання

Оцінювання результатів підвищення кваліфікації:

100-бальна система.

Активність та практичні вправи – 30 балів.

Самостійна робота – 30 балів.

Підсумковий проєкт – 40 балів

Прохідний бал – 60.

Документ про підвищення кваліфікації: сертифікат встановленого зразка.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Назва навчальних теми	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Контрольні заходи	Усього
Організаційне заняття		1	1		2
МОДУЛЬ 1. КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД					
1.1. Поняття ключових компетентностей та Scaffold-підхід	1	1	1	1	4
1.2. Європейські та українські ключові компетентності	1	1	1	1	4
Разом	2	2	2	2	8
МОДУЛЬ 2. РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ					
2.1. Європейські рамки компетентностей	2		1	1	4
2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес	1	1	1	1	4
Разом за модулем	3	1	2	2	8
МОДУЛЬ 3. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ КАРТОК SCAFFOLD					
3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold	1	1	1	1	4
3.2. Проектування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold		2	2	1	5
Разом за модулем	1	3	3	2	9

ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ	1	1	1		3
Оцінювання власного поступу та планування подальшого використання Scaffold в освітній практиці	1	1	1		3
Разом	7	8	9	6	30

Контрольні заходи за кожною темою реалізуються тренером або викладачем шляхом консультивання слухачів, надання фахових коментарів та коригування роботи під час розроблення індивідуального адаптивного освітнього модуля, аналізу результатів виконаних практичних завдань, обговорення розроблених сценаріїв у групі, аналізу рефлексивних матеріалів та результатів підсумкового оцінювання.

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Організаційне заняття

Огляд курсу, представлення учасників і погодження правил роботи групи. Ознайомлення зі структурою програми, очікуваними результатами навчання та формами роботи. Обговорення особливостей використання інструменту Scaffold у процесі планування навчальної діяльності.

МОДУЛЬ 1.

КЛЮЧОВІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КОМПЕТЕНТІСНИЙ ПІДХІД

Тема 1.1. Поняття ключових компетентностей. Сутність компетентнісного підходу та Scaffold-підхід у сучасній педагогічній практиці

Зміст і структура ключових компетентностей у сучасній освіті. Сутність компетентнісного підходу та його роль у плануванні освітнього процесу. Поняття Scaffold-підходу як інструменту підтримки навчальної діяльності. Принципи Universal Design for Learning (UDL) як підхід до забезпечення доступності та варіативності навчання. Урахування когнітивного навантаження під час структурування навчального матеріалу.

Тема 1.2. Європейські та українські ключові компетентності

Порівняння європейського та українського підходів до визначення ключових компетентностей. Зв'язок ключових компетентностей із результатами навчання. Інтеграція компетентностей у предметне навчання. Використання Scaffold-підходу для планування компетентісно орієнтованої навчальної діяльності.

МОДУЛЬ 2. РАМКИ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ ТА ПРОЄКТУВАННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Тема 2.1. Європейські рамки компетентностей та їх застосування в освітньому процесі

Ознайомлення з європейськими рамками компетентностей: EntreComp, DigComp, LifeComp і GreenComp. Аналіз структури рамок та їхніх ключових компонентів. Використання рамок компетентностей під час планування освітнього процесу. Застосування принципів зворотного проєктування (Backward Design) для визначення результатів навчання.

Тема 2.2. Взаємозв'язок компетентностей та їх інтеграція в освітній процес

Визначення взаємозв'язків між різними компетентностями та можливостей їх інтеграції в освітній процес. Використання інструментів формувального оцінювання та визначення доказів навчання. Планування навчальної діяльності з урахуванням різних освітніх потреб учнів. Розроблення варіативних сценаріїв уроків на основі компетентісного підходу.

МОДУЛЬ 3. ПРАКТИЧНЕ ЗАСТОСУВАННЯ КАРТОК SCAFFOLD

Тема 3.1. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток Scaffold

Ознайомлення зі структурою та логікою використання карток Scaffold. Етапи планування освітнього процесу за допомогою карток. Аналіз освітніх бар'єрів і визначення підтримувальних елементів у навчальній діяльності. Використання карток для структурування уроку та планування навчального процесу.

Тема 3.2. Проєктування навчальної діяльності з використанням карток Scaffold

Практичне використання карток Scaffold під час проєктування навчальної діяльності. Розроблення адаптивних освітніх сценаріїв із урахуванням різних рівнів підготовки учнів. Використання гнучкого підходу до планування та коригування освітнього процесу на основі зворотного зв'язку. Підготовка індивідуального освітнього проєкту.

ПІДСУМКИ ТА РЕФЛЕКСІЯ

Аналіз результатів навчання та обговорення можливостей застосування інструменту Scaffold у педагогічній практиці. Рефлексія професійного досвіду учасників та оцінювання власного поступу. Представлення індивідуальних навчальних проєктів і планування подальшого використання Scaffold карток в освітньому процесі.

4. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ

Нормативно-правові документи

1. Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року : розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/988-2016-%D1%80#Text> (дата звернення: 27.08.2025).
2. Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 року № 898. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text> (дата звернення: 27.08.2025).
3. Про підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які здійснюють освітній процес у другому циклі базової середньої освіти (базове предметне навчання) відповідно до Державного стандарту базової середньої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 28.08.2024 № 1223. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-pratsivnykiv-iaki-zdiisniuiut-osvitnii-protses-u-druhomu-tsyklu-bazovoi-serednoi-osvity-bazove-predmetne-navchannia-vidpovidno-do-derzhavnoho> (дата звернення: 27.08.2025).

Основна література

1. Scaffold: версія для друку. URL: https://www.etf.europa.eu/sites/default/files/2025-02/scaffold_home_print_uk_1.pdf (дата звернення: 27.08.2025).
2. Scaffold: як інтегрувати ключові компетентності в освітню практику. URL: <https://academy.europa.eu/courses/scaffold-bringing-key-competences-into-the-classroom/view/fromPath-dashboard> (дата звернення: 27.08.2025).
3. DigComp 2.2: The Digital Competence Framework for Citizens – With new examples of knowledge, skills and attitudes. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC128415> (дата звернення: 27.08.2025).
4. EntreComp: The Entrepreneurship Competence Framework. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC101581> (дата звернення: 27.08.2025).
5. GreenComp: the European sustainability competence framework. URL: https://joint-research-centre.ec.europa.eu/greencomp-european-sustainability-competence-framework_en (дата звернення: 27.08.2025).
6. LifeComp: The European Framework for Personal, Social and Learning to Learn Key Competence. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC120911> (дата звернення: 27.08.2025).
7. Scaffold: a card game to revolutionise teaching. URL: <https://www.etf.europa.eu/en/what-we-do/scaffold-card-game-revolutionise-teaching> (дата звернення: 27.08.2025).

Додаткова література

1. Відео та конспект з курсу Освіторії. Роман Шиян. URL: <https://youtu.be/LBVcYksmlw?feature=shared> ; https://dy-clevo-storage.fra1.digitaloceanspaces.com/files/_1LfMvInd.pdf (дата звернення: 27.08.2025).
2. Локшина О. Європейська довідкова рамка ключових компетентностей для навчання впродовж життя: оновлене бачення 2018 року. Український педагогічний журнал. 2019. № 3. С. 21–30. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/718083/1/3.pdf> (дата звернення: 27.08.2025).
3. Vacigalupo M., Vacchus O., Bivasco A., Izrael H., Weickert Garcia L. «Scaffold», колода карт для розробки навчальних досвідів, орієнтованих на компетентність. Публікаційне бюро Європейського Союзу, Люксембург, 2024, doi:10.2760/057661, JRC136622. URL: <https://publications.jrc.ec.europa.eu/repository/handle/JRC136622> (дата звернення: 27.08.2025).